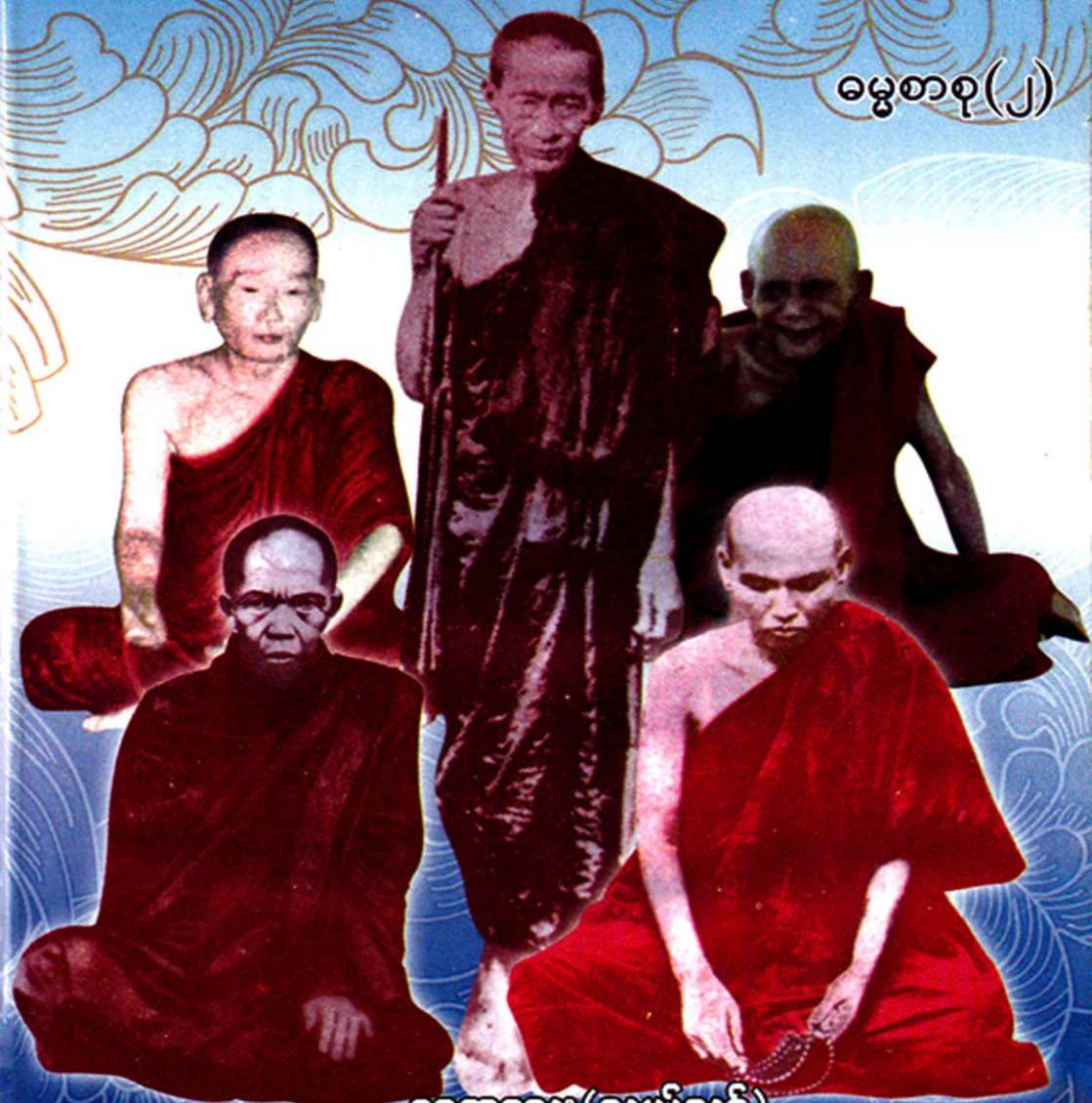

ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ သာသနာပြုမှတ်တမ်းဖြစ်ရပ်ဆန်းများ

မွေတစု(၂)

ရွှေတလေး(လွယ်လင်)

•
ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်
(၁၀၆၀-၁၂၅၂)

ပထမထွဋ်ခေါင်ဆရာတော် ဦးဉာဏဝန္တဓဇ၏
ပဋိပတ်အလှမြတ်ဓမ္မ

သဗ္ဗေသတ္တာ၊ ဝေနေယျာ၊ သံသာရည်လှပြီ။

အတည်ကျကျ၊ ဘယ်ဘဝ၊ ရကြမရှိပြီ။
ရအံ့နိုးနိုး၊ လောဘမျိုး၊ အကျိုးယုတ်လှပြီ။
သုံးပါးညီးညီး၊ လောင်မီးကြီး၊ ဖိစီးလှလေပြီ။
လောင်မှန်းမသိ၊ မောဟဖိ၊ မိမိမိုက်လှပြီ။
ပိုဖလံမျိုး၊ မီးကိုတိုး၊ ကိုယ်ကျိုးနည်းလှပြီ။
ကာမဂုဏ်မွဲ၊ သည် မိုက်မဲ၊ မခွဲနိုင်ကြပြီ။
မခွဲနိုင်ကြ၊ လူဗာလ၊ မိုက်စသိမ်းသင့်ပြီ။
ဂင်္ဂါသဲတူ၊ ပွင့်တော်မူ၊ ဆူဆူများ လှပြီ။
များ အသင်္ချေ၊ ရှင်စောထွေ၊ ရှောင်သွေလွဲခဲ့ပြီ။
တစ်ဆူမသင့်၊ တစ်ဆူသင့်၊ ဖူးခွင့်ထိုက်လှပြီ။
ဒုက္ခထွေထွေ၊ တပေပေ၊ ခံနေရလေပြီ။
နိဗ္ဗာန်သာခေါင်၊ ဘေးမဲ့တောင်၊ ရောက်အောင်ပြုသင့်ပြီ။
မပြုပါဘဲ၊ နင်ရှောင်လွဲ၊ နင်ပဲမိုက်လှပြီ။

ဤသည် ကား သာသနာပြုမင်းမင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်
တော်အခါက "ပဋိပတ်သာသနာပြု ဆရာတော်" ဟူ၍
ထင်ပေါ်ကျော်ကြားခဲ့သော မူလပထမ "ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကြီး" ရေး
သားခဲ့သည့် ကမ္မဋ္ဌာန်း သံပေါက်ထဲမှ မှတ်သားဖွယ်ရာ လင်္ကာပိုဒ် ဖြစ်
လေသည် ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘွဲ့တော်မှာ "ဦးဉာဏဝန္တဓဇ" မ
ည်တွင် ပြီး ပါမောဇ္ဇ ကျမ်းပေါင်း (၁၃)ကျမ်းရေးသားခဲ့ သဖြင့် ထင်ရှား

ဇာတိမြေအစ မြင်းကကုန်းရွာက

ဆရာတော်လောင်းလျာကို ဟင်္သာတမြို့နယ်၊ လေးမျက်နှာမြို့အနီး မြင်းကကုန်းရွာတွင် နေထိုင်သော လယ်ပိုင်ရှင်အဖဦးလူကြီး၊ အမိဒေါ်မေတို့ မှ (၁၁၆၀)ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်၊ အင်္ဂါနေ့ နံနက်တွင် မွေးဖွားသန့်စင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ မွေးချင်းမှာ အစ်မ မငွေတစ်ဦးတည်းသာ ရှိခဲ့၏။ ဆရာတော်လောင်းလျာ၏ ငယ်မည်မှာ မောင်စိုဟု ခေါ်မည်တွင် သည် ။ (၁၁၇၃) ခုနှစ်၊မောင်စို (၁၃)နှစ်သားအရွယ် ရောက်လာသော် အင်းဝမြို့၊ မန်ကျည်းတောတိုက်မှ ကြွလာသောလေးမျက်နှာမြို့၊ ငါးတရော်ကျွဲခေါင်းကျောင်း၌ ခေတ္တ သီတင်းသုံးတော်မူနေသည့် မန်ကျည်းတောဆရာတော်ကြီးထံတွင် မယ်တော်ဒေါ်မေနှင့် အစ်မ မငွေတို့ ၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကိုခံယူကာ "အရှင်ဉာဏဝန္တ" ဟူသော ဘွဲ့အမည်ဖြင့် ရှင်သာမဏေဘဝ ရောက်ရှိခဲ့လေသည် ။ ယင်းသို့ ရှင်သာမဏေဘဝသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး မကြာမီခမည်းတော်ကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့၏။

ရှင်ဉာဏဝန္တသည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာနှင့်အတူ အင်းဝမြို့သို့လိုက်ပါသွားပြီး ပရိယတ်စာပေများကို ဇွဲလုံ့လဥဿဟရှေ့ထားကာ နေ့နေ့ညည အပတ်တကုတ် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့၏။ ရှင်သာမဏေဘဝဖြင့် ပိဋကတ်သင်ရိုးပေါက်၏။ ရှင်ဉာဏဝန္တသည် ဣန္ဒြေသမ္ပတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသည့်အပြင် ပရိယတ်စာပေကို ကြိုးစားခြင်းကြောင့် အမရပူရရွှေမြို့တော်မှ ဘိုးတော်ဗဒုံမင်း၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး "သီရိပဝရတိလောက မဟာရာဇိန္ဒာရတနာဒေဝီ" ကပင် ပစ္စည်းလေးပါး

ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ခဲ့လေသည်။ ။

*

ရဟန်းဘဝထူးခြားလှ

(၁၁၈၁)ခုနှစ်တွင် "ရှင်ဉာဏဝန္တ" သည် သာမဏေဘဝမှ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့၏။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှာ မန်ကျည်းတောဆရာတော်ကြီး ပင် ဖြစ်၏။ ရဟန်းဝါ(၈)ဝါတိတိ တွင် ဂန္ထဓုရ(ခေါ်) ပရိယတ္တိအလုပ်ကို ကျားကုတ်ကျားခဲ ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ပြီး ပဋိပတ် ဝိဿနာစုရ အလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ လည်း ၎င်းဆရာတော်ထံမှာ ပင် နည်းခံသင်ယူလျက် (၁၁၈၈) ခုနှစ်တွင် မင်းဝံတောင်၏ အနောက်တောင်ခြေ၌ တည်ရှိသည့် စည်းခုံစေတီတော်ကြီးအနီးသို့ ကြွရောက်ကာ အရညဝါဒ္ဓိတောရ ဆောက်တည်တော်မူလေသည်။ ။

ယင်းနောက် မကြာမီကာလအတွင်းဝယ် မင်းဝံတောင်ရိုးပေါ်၌ တည်ရှိသော ရတနာထွဋ်ခေါင် စေတီတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသောကြောင့် ရတနာကိုဖြုတ်ကာ ဆရာတော်ကို "ထွဋ်ခေါင် ဆရာတော်" ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်မည်တွင် လေ့ရှိကြသည်။ ။ ရတနာထွဋ်ခေါင်စေတီအနီး ထွဋ်ခေါင်တောရ၌ သီတင်း သုံးတော်မူစဉ် လေနာရောဂါကပ်ငြိလာသဖြင့် မြင်းမွေးတောရကျောင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းသီတင်းသုံးကာ ဆေးဝါးကုသမှုခံယူရ၏။ ရောဂါပျောက်ကင်းသောအခါ မြင်းမွေးတောရ၊ လက်လုပ်တောရ၊ ပေါက်တော ကန်တောရ၊ ပဲကတိုးတော်ရကျောင်းများ သို့ ရွှေ့ပြောင်းသီတင်း သုံးတော်မူခဲ့ရ၏။ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်၏ "အရှင်ဉာဏဝန္တဓဇ" ဟူ

သော ရဟန်းဘွဲ့တော် ကိုရာဇပါ မောဇ္ဇ ကျမ်းနိဂုံး၌ တွေ့ရှိနိုင်လေသည်

။

ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်နှင့် ပတ်သက်သသည့်ထူးခြားမှုမှာ တစ်နေ့သ
၌ တောကျောင်းမှ ဆွမ်းခံ ရွာသို့ဆွမ်းခံကြွတော်မူစဉ် လမ်းခရီးကြား၌
ဆင်တစ်အုပ်နှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ရာ ခေတ္တ ရပ်တန့်တော်မူပြီး လက်ဝါးဖြင့်
ကာလျက်မေတ္တာဘာဝနာပွားများ တော်မူရာဆင်တချို့
ဝပ်တွားဦးနှိမ်ကြ၍ ဆင်တချို့ တိမ်းရှောင်သွားကြ၏။

အခါတစ်ပါး ပေါက်တောကန်တောရကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးတော်
မူခိုက် တောချုံထူထပ်ရာသို့ ကြွ၍ တရားအားထုတ်နေစဉ် တိုးတက်ခါး
အမည်ရှိသော တောမုဆိုးသည် ဆရာတော်ကို တောသတ္တဝါ ထင်မှတ်၍
သေနတ်ဖြင့်ပစ်ရန် လက်ကိုမြှောက်ချီရာ မူးဝေမေ့လျော့သွားတော့သ
ည် ။ သတိရသောအခါ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်မှန်း သိလိုက်ရသဖြင့် ခြေ
တော်ဦးခိုက် ဝန်ချတောင်းပန်ကာ ဆရာတော်ထံ၌ပင် ရဟန်းပြုလေသ
ည် ။

*

မင်းသားညီနောင် ကျောင်းများ ဆောက်လှူ

ဆရာတော်သည် ရဟန်းသိက္ခာ (၈) ဝါရသသည့်အချိန်မှ စ၍ အရ
ညဝါသီတောရမှီ၍ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းကို စောက်ချလုပ်ကိုင်ပြီး ဧကစာ
ရီသီတင်း သုံးတော်မူရင်း ပါမောဇ္ဇ ကျမ်းပေါင်း (၁၃)ကျမ်း ရေးသားပြု
စုခဲ့သည် ။ ထိုကျမ်းများ ထဲမှ -

(၁) ဓမ္မပါမောဇ္ဇကျမ်း။

(၂) ရာဇ်ပါမောဇ္ဇကျမ်း။

(၃) ပကိဏ္ဍကပါမောဇ္ဇကျမ်း။

(၄) ဝိတိပါမောဇ္ဇကျမ်း။

(၅) သံဝေဂပါမောဇ္ဇကျမ်း။

(၆) အဇ္ဈာသယပါမောဇ္ဇကျမ်း။

(၇) သမန္တပါပါမောဇ္ဇကျမ်း။

(၈) သာဓုဇနပါမောဇ္ဇကျမ်း စသသည့် ကျမ်းများကိုသာ တွေ့ရှိရပြီး "သဗ္ဗေသတ္တာ၊ ဝေနေယျ၊ သံသာရည်လှပြီး" အစချီကမ္မဋ္ဌာန်း လင်္ကာတို့ကိုလည်း ရေးသားတော်မူခဲ့သည် ကို တွေ့ရှိရ၏။

(၁၂၀၈)ခုနှစ်၊ ရဟန်းသိက္ခာ(၂၇)ဝါ ရသောအခါ ရွှေဘိုမင်း၏ သားတော် ပုဂံမင်း၏ ညီတော်များ ဖြစ်ကြသသည့် မင်းတုန်းမြို့စားနှင့် ကနောင်မြို့စားမင်းသား ညီနောင်တို့ သည် ရွှေဘိုသို့ခရီးထွက်ကြရာ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကို ဖူးမြင်ရခြင်း၊ တရားတော်ကို ကြားနာရခြင်းတို့ကြောင့် သဒ္ဓါတရား ပေါက်ဖွား ဖြစ်ပေါ်လာကာ ရဟန်းပြုပေးပါရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဆရာတော်သည် ဘုရင့်သားတော်များ ဖြစ်ကြသည် ကို သိတော်မူသောကြောင့် -

"မင်းသားတို့ မှာ သာသနာပြုရမယ့် ဘုန်းကံရှိသူတွေဖြစ်တယ်" ဟု တားမြစ်တော်မူကာ ထိုမင်းသားများကို ရဟန်းပြုပေးတော် မမူခဲ့ပေ။

မင်းသားညီနောင်တို့ သည် ဆင်မချောင်ဌာန၌ ကျောက်တုံးကျောက်ခဲများကို ကိုယ်တိုင် ထမ်းပိုး သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍ နောင်တော်မင်းတုန်း

မင်းသားက ဘုံသုံးဆင့်စံကျောင်းကို လည်းကောင်း၊ ညီတော်ကနောင်မင်းသားက စကြိုကျောင်း ကိုလည်းကောင်း ဆောက်လုပ် လှူဒါန်း ကြကုန်၏။

*

မင်းဆရာဘွဲ့တံဆိပ်ကို ပယ်တော်မူ

(၁၂၁၄)ခုနှစ်တွင် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဆင်မချောင်၌ သီတင်းသုံးတော်မူနေစဉ် ရဟန်းသိက္ခာ(၃၄)ဝါအရ၌ မင်းတုန်းမင်းကြီး ထီးနန်းစိုးစံတော်မူ၏။ မင်းကြီးသည် ထွဋ်ခေါင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို နန်းတော်သို့ပင့်ဆောင်ပြီး "ရာဇဂုရု" မင်းဆရာဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လှူဒါန်းတော်မူရာ ဆရာတော်က -

"ဒီတံဆိပ်တုံးဟာ အသုံးမကျဘူး၊ ငါသေရင်ဒီတံဆိပ်တုံးကြီးကို ခေါင်းအုံးနံဘေးချထားမှာ ကို ငါရှက်နိုးလှတယ်" - ဟု မိန့်တော်မူ၍ ပယ်တော်မူကာ ကျောင်းသို့ပြန်ကြွတော်မူ၏။

*

ဆရာတော်အား ဗန်းမော်တော်စာချိုးပုံ

အခါတစ်ပါး ဗန်းမော်ဆရာတော်ဘုရားသည် ပိတောက်ချောင်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော ထွဋ်ခေါင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ကျီစယ်တော်မူလိုသော အားဖြင့်-" စိပ်ပုတီးရယ်နှင့်၊ ရိပ်မိုးတဲ့ ထွဋ်ခေါင်၊ ဦးရွှေညိုသီ

လချောရယ်နှင့်၊ တောခိုသည့်ချောင်း။ ခန္ဓာကောင်၊ ရုပ်ကောင်တဲ့ ရှင်ထွ
ဋ်၊ သီလဆိုဖြူဖြူဆွတ်ကို၊ အားရအောင်ချွတ်" ဟူသော စာချိုးရေးသား
၍ ဆရာတော်ကြီး ကျောင်းရှေ့၌ ချထားခဲ့လေသည်။ ။

ထိုစာချိုးကို ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး တွေ့ရှိသော်မူလေလျှင်
ဆင်ခြင်စဉ်းစားတော်မူ သည် မှာ "ဤစာသည် အခြားသူရေးသောစာမ
ဟုတ်။ အခြားသူများ လည်း ငါ့အား ဤကဲ့သို့ ရေးသားချထားဝံ့မည် မ
ဟုတ်။ ဗန်းမော်ဆရာတော်သာ စာရေးသားခြင်း စာပစ်ခြင်း၌ ဝါသနာ
ရှိသည် ။ ဗန်းမော်ဆရာတော် ရေးသောစာပင် ဧကန်အမှန်ဖြစ်မည်" ဟု
သိတော်မူကာ ဗန်းမော်ဆရာတော်ကိုပင့်၍ စစ်ဆေးရာ ဗန်းမော်ဆရာ
တော်က ဟုတ်မှန်ကြောင်း ဝန်ခံလျှောက်ထား၏။

ထိုအခါထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်က "ဟုတ်မှန်လျှင် အဘယ်ကြောင့် ကျွ
န်ုပ်ကို သီလရင်ချောချော နှင့်တောခိုသည် ဟု စာရေးရသနည်း" - ဟု
မေးမြန်းလျှောက်ထားရာ ဗန်းမော်ဆရာတော်က -

"တပည့်တော်သည် ဆရာတော်ဘုရားကို သီလရင်ချောချောနှင့်
တောခိုသည် ဟု ရည်မှတ် ခြင်းမနောသွား အဘောဂထား၍ ရေးသား
သည် မဟုတ်ပါ။ အရှင်ဘုရား၏ သီလတော်သည် အညစ် အမြည်း အဖု
အထစ်မရှိ၊ အလွန်ချောမွေ့ စင်ကြယ်ကောင်းမြတ်သော သီလနှင့် နေ
တော်မူသည် ဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှင့် သီလချောဟု ရေးပါသည် ဘုရား"
ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ ။

သို့နှင့် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက -

"တန်ပါဗန်းမော်ဆရာတော်ရယ်၊ ရေးရင်းမူလကသည် ကို ရည်မှတ်
၍ ရေးသည် မဟုတ်လော" ဟု မိန့်တော်မူသည် ဟူ၏။

ရွံ့ရှာဖွယ်ကိုသည်းခံတော်မူ

နူနာရောဂါစွဲကပ်လျက်ရှိသော ကပ္ပိယကိုသာဟန်သည် လက်ချောင်းကလေးတွေ တိုနေသော်လည်း ထိုလက်နှင့် နယ်၍ စစ်ဖျော်ဆက်ကပ်သော ဖျော်ရည်ကို ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော် ဘုရားသည် နှစ်ခြိုက်စွာ သောက်သုံးတော်မူသည်။ ။ အနီးရှိသံဃာများကိုလည်း ဝေငှပေးကမ်းသည့်အပြင် ရောက်ရှိလာ သောဒကာ၊ ဒကာမတို့ အားလည်း ဝေငှလေသည်။ ။ ကပ္ပိယကိုသာဟန်သည် ယခင်က ရောဂါကြီးစွဲကပ်သော ဒဏ်ကြောင့် လက်၊ ခြေကလေးများ တုံးတိုနေသော်လည်း နောင်အခါတွင် ဆေးဝါးကောင်းတွေ့၍ ပျောက်ကင်းသဖြင့် ဓမ္မသံဝေဂရကာ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားထံ ဆည်းကပ်လျက် သီတင်းသီလစောင့်၍ တရားနာယူရင်း ဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်နေလေ၏။

ကိုယ်မကောင်းသောသီလရှင် ကပ္ပိယမ၊ ကုလားမလည်း ရှိသေး၏။ ဆရာတော်ကြီးအတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်အောင် ချက်ပြုတ်စီရင်၍ ဆွမ်းချက်ဝတ်ပြုနေသော "သီလရှင်မယ်ဥတ္တရသည် ချောမောလှပသဖြင့် ဗန်းမော်ဆရာတော် စာချိုးခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ချောချောသုံးလေးဦးလည်း ရှိသေး၏။ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပုပ်သိုးညှီဟောက်သော အာရုံ၊ သွေး ပြည် စက်လက်ယိုထွက်လျက် ရှိသော အာရုံ၌ အထူးသဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာမှုကိုလည်း ခံနိုင်တော်မူသည်။ ။ ရေ၊ ဖျော်ရည်စသော သောက်ဖွယ်တို့ ကို အုန်းမှုတ်ခွက်ဖြင့်သာ သောက်သုံးလေ့ရှိ၏။"

ဘုရင်မင်းမြတ်ကိုးကွယ်၍ သတ္တဝါတွေချမ်းသာရ

မင်းတုန်းမင်းနန်းတက်သောအခါ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မင်းရေးမင်းခွင့်များ ရရှိခဲ့ပုံမှာ -

တစ်ခါသော် ကျောက်ဆောက်မင်းသား ရာဇဝတ်သင့်၍ အကျဉ်းတိုက်သွင်းထားရာ ၎င်းမင်းသား၏ ကြင်ယာတော် သဘင်သည် ယင်းတော်မလေးသည် ဆရာတော်ကြီး ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူစဉ် ငိုယို လျှောက်ထားသဖြင့် နုတ်ယူလွတ်မြောက် စေဖူးလေသည်။

တစ်ခါတုန်းကလည်း ရန်အောင်မြင်ဝန်ထောက်မင်းကို မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး အပြစ်ဒဏ်ပေး၍ ရာထူးမှ ချထားသဖြင့် ရန်အောင်မြင်ဝန်ထောက်လည်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံသို့ သွားရောက်လျှောက်ထားရာ ကျောင်းသို့ခေါ်၍ ဥပုသ်စောင့်စေပြီးလျှင် ဓမ္မစကြာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို အာဂုံနုတ်တက်ရအောင် ကျက်စေ၏။ ရလျှင် ရန်အောင်မြင်ဝန်ထောက်ကို နောက်ပါခေါ်တော်မူကာ နန်းတော်သို့ကြွတော်မူပြီးလျှင် မင်းတရားကြီး ရှေ့တော်၌ ရွတ်ဆိုစေတော်မူ၏။ ရန်အောင်မြင် ဝန်ထောက်လည်း အသံအောင်မြင်ပြတ်သားစွာ ဖြင့်ရွတ်ဆိုရလေသည်။ ပြီးလျှင် ဆရာတော်ကြီးက ရေမြေရှင်အမှုကို ရင်ကိုမြေကတုတ်လုပ်၍ ဆောင်ရွက်ရသူ ဖြစ်သောကြောင့် ချီးမြှောက်သင့်ကြောင်း ကိုမိန့်ဆိုတော်မူ၏။

မင်းတရားကြီးလည်း ဝန်ခံ၍ ရာထူးတိုးပေးကာ ချီးမြှောက်သည်ဟူ၏။

ကြွယ်လူးဆရာတော်၏ အဘိုးကိုကယ်ခြင်း

ကြွယ်လူးဆရာတော်၏ အဘိုးသည် မြေးများကို ရှင်ပြုရာတွင် အမဲသားနှင့် ကျွေးမွေး လှူဒါန်း မိသောကြောင့် စစ်ကိုင်းမြို့ဝန်ဦးရီးက ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ကာ မန္တလေးထောင်သို့ ပို့လိုက်ရာ ဦးရွှေရင်းက ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကြီးထံ လျှောက်လေသော် ဆရာတော်ကြီးက "ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေဟယ်၊ သွားခေါ်ချေပါ" ဟု စေလွှတ်နုတ်ယူခဲ့စေသဖြင့် ထောင်ဒဏ်လွတ်ကင်းချမ်းသာ ရဖူး၏။

*

ခိုးသူ (၁၆)ယောက်ကိုကယ်ရပုံ

ဘုရင်မင်းမြတ်၏ ဘဏ္ဍာတော်ဖြစ်သော ပတ္တမြားများကို အနောက်နိုင်ငံသို့ ခိုးဝှက်ရောင်းချသော သူဌေး(၁၆)ယောက်တို့ ကို ပင်းတကားတပ်ပြီး သတ်ရန်စီမံနေစဉ် ထွက်ပြေးကြပြီးနောက် စစ်ကိုင်းမြို့ဝန်ဦးရီးအား ငွေသုံးထောင်ပေး၍ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကြီးထံ ဝင်ရောက်မှီခို ချမ်းသာရ လို၍ နေကြကုန်၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြောင်းကြားသိတော်မူလျှင် အသက်ဘေးမှ ချမ်းသာ အောင် နုတ်ယူတော်မူ၏။

*

သာသနာပိုင်တယ် ထွဋ်ခေါင်မပိုင်ဘူး

စစ်ကိုင်းမြို့ဝန်ကား ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရား၏ တပည့်ရင်း ဖြစ်၏။ မြို့ဝန်ဦးရိုးသည် ခပ်ကြမ်းကြမ်းဖြစ်၍ ရံဖန်ရံခါ၌ ဆင်းရဲသားများကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် တတ်လေသည် ။ ပခန်း ဆရာတော်၏ ဒါယကာတစ်ယောက်သည် ဦးရိုးဆိုးသွမ်းလှသည် ကို မခံနိုင်၍ ပခန်းဆရာတော်ထံ လျှောက်ထားရာ၊ ပခန်းဆရာတော်က "ငါမတတ်နိုင်ဘူး၊ သာသနာပိုင်ဆရာတော်ထံသွားချေ" ဟု လွှတ်လိုက်၏။ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ကလည်း "ငါကသာသနာကိုသာပိုင်တာကွ၊ ထွဋ်ခေါင်ကို မပိုင်ဘူး" မိန့်ဆိုလိုက်သည် ဟူ၏။

★

ဦးဘိုးမောင်၊ ဦးမိတ်၊ ဦးချိန်တို့ ကို ကယ်ရပြန်

စစ်ကိုင်းမြို့၊ မင်းစံရပ်ပွဲစားဦးဘိုးမောင်၊ ပြည်လုံးဝရပ်ပွဲစား ဦးမိတ်တို့ သည် လည်း ဘဏ္ဍာတော် ဂျုံများကို ခိုးဝှက်ရောင်းချကြ၍ မင်းတရားကြီးက အုန်းသီးတစ်လုံးစီပေးကာ ထိုအုန်းသီးများမှ အသီးသီးမှ ပြန်လာရမည်ဟု မိန့်တော်မူပြီး "သန်ရွာ" သို့ ပို့ထားရာ ထွက်ပြေး လာပြီးလျှင် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားအား ကယ်မတော်မူပါရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားကြသဖြင့် ကယ်မတော်မူခဲ့ရ ပြန်သည် ဟူ၏။

ထို့အပြင် မန်ကျည်းစဉ်ရွာ ပုဂံရပ်ဦးချိန်ဆိုသူကလည်း ဘဏ္ဍာတော် ဂွမ်းများကို ရောင်းစားပြီး သကာလ မီးလောင်သည် ဟု လိမ်လည်မှုနှင့် ရာဇဝတ်ပြစ်မှုဖြစ်ကာ ရောက်လာသည် ကို ကယ်နှုတ်တော်မူခဲ့ရပြန်သည် ဟူ၏။

မှတ်ချက်။။ "သန်ရွာ" ဆိုသည် မှာ အင်းဝတောင်ဘက် ခရိုင်နယ်တွင်
ငှက်ဖျားကြီးသော အရပ် ဖြစ်၏။

(စာရေးသူ)

*

အခြားအခွင့်ထူးနှင့်ထောင်များ ပွင့်စေ

အထက်တွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့သသည့် နည်းပေါင်းများ စွာဖြင့် မင်း
မူ၊ ပြစ်ဒဏ်မှ ချမ်းသာ စေခဲ့သည် မှာ များ စွာပင်ရှိကုန်၏။ ထိုမှာ
တစ်ပါးလည်း ခြင်္သေ့၊ မြေနင်း၊ တည်ခွင့်စေတီများကို ဘိနပ်တော်ထိ
ရွှေချခွင့်မှန်စီခွင့်ကိုလည်း ရတော်မူသည် ။ သိမ်မိန့်ပေးခွင့်ကိုလည်း ရ
တော်မူသည် ဟူ၏။ မြန်မာဘုရင်များ အုပ်စိုးစဉ်က ခြင်္သေ့တည်လိုလျှင်
အခွင့်အမိန့်ထူးမရသော ဆင်းရဲသားများ သည် ခုံနှင့် သာလျှင် တည်ကြ
ရလေသည် ။

ရာဇဝတ်ထောင် အကျဉ်းတိုက်များ ၌ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရား
မိန့်ဆိုလျှင် ဖွင့်စေ လွတ်စေခွင့် ရတော်မူသည် ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
သည် ဓမ္မိကချောင်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော ကာလမှ စ၍ ဤမျှလော
ကပင် အခွင့်အရေးရတော်မူပေသည် ။ ဘုန်းတော်ကံကြီးမားသောအရာ
တွင် လည်း ထိုအခါက သူမတူလောက်အောင် ရှိပါပေသည် ဟု မန္တ
လေးမြို့ အနောက်ပြင်ငါးဆူ ဆရာတော် ဘုရားကြီးမိန့်တော်မူ ဖူးလေ
သည် ။

*

သံဃာသုံးရာမှ ငါးရာဆွမ်းလောင်းအလှူပေးတော်မူ

တစ်ခါသော် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် နေဝင်လုခါနီးမှ ကပ္ပိယဦးရွှေရင်းကို ခေါ်တော်မူ၍ "ရွှေရင်းနက်ဖြန် နံနက်သံဃာအပါး သုံးရာကို သပိတ်စုံအိတ်စုံ ၊ အုန်းငှက်ပျောအစုံနှင့် ဆွမ်းလောင်းလိုတယ်" ဟု အမိန့်ရှိတော်မူ၏။ ထိုအခါဦးရွှေရင်းက "ကောင်းပါပြီ" ဟု ဝန်ခံ၍ ဓမ္မိကချောင်မှ ခိုတောင်သို့ အမြန်သွားကာ ခိုတောင်ကူးတို့ တော်ကို ဆရာတော်အမိန့်နှင့် ပင်မြို့တွင်းသို့ဝင်၍ ဦးစွာတွေ့သော အိမ်ကြီးတစ်အိမ်သို့ တက်ရာ စာရေးတော်ကြီးအိမ် ဖြစ်နေ လေသည် ။

စာရေးတော်ကြီးက အကြောင်းကိုမေးလျှင် "ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက နက်ဖြန်နံနက် သံဃာအပါးသုံးရာကို ဆွမ်းလောင်းလိုသည် အမိန့်ရှိ၍ ပြောလာကြောင်း" ကို ပြောကြားလျှင် စာရေးတော်ကြီးသည် ဝမ်းသာအားရနှင့် "ကောင်းပါပြီ - အပါးသုံးရာမဟုတ် ငါးရာပင်လောင်းလှူပါမည်" ဟု ပြော လိုက်လေ၏။

ယင်းနောက် စာရေးတော်ကြီးသည် ချက်ချင်းစီမံဖန်တီး၍ ချက်ပြုတ်ရန် လူများကို စုဆောင်းကာ ဓမ္မိကချောင်သို့ ကူးလာကြရာ သန်းခေါင်ကျော်မှ ရောက်လာသည် ။ ရောက်ရောက်ချင်းပင် ချက်ပြုတ်စီမံ၍ နံနက်တွင် သံဃာတော်ငါးရာ ဆွမ်းလောင်း လှူဒါန်းကြကုန်၏။ ဆွမ်းလောင်းသောအခါတိုင်း ဆရာတော်ကြီးသည် ကိုယ်တိုင်အနီးမှ ကြည့်ရှုကြည့်ညှိဝမ်းမြောက်လျက် နေတော်မူလေ့ရှိသည့် အပြင်သူတော်ငယ် သာမဏေငယ်လေးများကို အထူးသဖြင့် မဆုံမပြဲ သပိတ်ကွဲလောက်အောင်များ စွာ လောင်းလှူစေတော်မူသည် ဟူ၏။

စာရေးတော်ကြီးသည် ဆွမ်းလောင်းပြီးလျှင် သံဃာငါးရာကို သပိတ်အစုံ၊ အိတ်စုံ၊ အုန်းငှက်ပျော၊ ဟင်းလျာစုံနှင့် ဆွမ်းလောင်းလှူဒါန်းပြီး ပါကြောင်း၊ ရေစက်သွန်းလောင်း အမျှပေးတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်တင်ရလေသည်။ ။ ထိုနေ့၌ စာရေးတော်ကြီးသည် မင်းတရားကြီး ရှေ့တော်သို့ ညီလာခံ ဝင်ရောက်ခစားခြင်းမပြုနိုင်ဘဲ နောက်နေ့မှ အခစားဝင်နိုင်လေသည်။ ။ မင်းတရားကြီးက အဘယ့် အတွက်ကြောင့် မနေ့က အခစားမဝင်နိုင်ကို မေးတော်မူသော် စာရေးတော်ကြီးက အခစားမဝင်နိုင်သည့် အကြောင်းစုံကို မခြွင်းမချန် လျှောက်တင်လေ၏။ ထိုအခါ မင်းတရားကြီးက "မောင်မင်း ကံကောင်းပါပေသည်။ ။ ငါကိုယ်တော်မြတ်ထံ ဆရာတော် အလှူမခံပေဘူး၊ မောင်မင်းသာ လှူရပါပေသည်။ ။ ငါက သံဃာသုံးရာအတွက် ငွေသုံးထောင် ကုသိုလ်ပါဝင်သည်" ဟု မိန့်တော်မူ၍ ငွေသုံးထောင်ဆုချ လိုက်သည် ဟူ၏။

*

တစ်နေ့ဆွမ်းသုံးနပ်ဘုဉ်းပေးတော်မူ

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သက်ရွယ်တော်ကြီးရင့် ဇရာဆင့်တော်မူသောအခါ ဧကသနီကံ ပတ္တပိုက်စူတင်များကို ဖြတ်၍ တစ်နေ့လျှင် ဆွမ်းသုံးထပ် သုံးဆောင်တော်မူ လေသည်။ ။ သုံးထပ်ကား နံနက်အရုဏ်တစ်ထပ်၊ ၎င်းအကြိမ်၌ ဆွမ်းဟင်းခွက် (၅၀)ခန့်ဖြင့် သုံးဆောင်တော်မူ၏။ အရုဏ်ဆွမ်း ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ဆွမ်းခံကြွတော်မူရာ အုတ်ဇရပ်ကြီး၌ မန္တလေး အမရပူရ၊ အင်းဝ၊ စစ်ကိုင်းတို့ မှ လာရောက်

နေစေကာ လောင်းလှူကြသော ဒါယကာတို့ ၏ ဆွမ်းကို
ထိုအုတ်ဇရပ်ကြီး၌ပင် တစ်ထပ်ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူသည် ။
ကျောင်း၌ နေ့ဆွမ်းတစ်ထပ် ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်မူသည် ဟု လည်း ငါး
ဆူဆရာတော်ကြီးကပင် မိန့်တော်မူခဲ့၏။

*

ပျံလွန်တော်မူစဉ် အင်္ဂလိပ်ဆရာဝန်ကျောင်းဒကာဖြစ်

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် ဤအခွင့်အရေးမျိုးကို ရွှေကျင်ဆရာ
တော်ဘုရားအားလည်း ပေးတော်မူခဲ့လေသည် ။ သို့ရာတွင် ထွဋ်ခေါင်
ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သာပေလိမ့်မည်။ ဝါလည်း ကြီး၍ တရားအား
ထုတ်နေသော ဆရာတော်ကြီးဖြစ်သော ကြောင့်ပင်တည်း၊ ဂိုဏ်းဂဏမ
ရှိ။ တောထွက်သည် ကစ၍ ပျံလွန်တော်မူသည် အထိ တရားနှင့်သာ နှ
လုံးသွင်းအားထုတ် နေတော်မူ လေသည် ။

မင်းတရားကြီးနှင့်တကွ နန်းသူနန်းသားတို့ မှ စ၍ တိုင်းသူပြည်
သား ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သည် ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ထောက်ပံ့လှူဒါန်းလျှ
က် ရွန်းရွန်းတောက် ပြည့်ဝချမ်းသာ ဘုန်းကံကြီးမား တော်မူစွာနှင့် ဝိပ
ဿနာဓုရကို ထမ်းဆောင်ကျင့်သုံးတော်မူခဲ့ရာ သက်တော် (၈၁)နှစ်၊ဝါ
တော် (၆၁)ဝါရ၊ သက္ကရာဇ် (၁၂၄၁) ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆန်း (၁)ရက်
နေ့နံနက်၊ မြန်မာ (၁)ချက်တီး အချိန်တွင် ဓမ္မိကာချောင်အတွင်း အင်္ဂလိ
ပ်ဆရာဝန်ကြီး မစ္စတာမာဖီဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသောကျောင်း၌ ဘုရား
၊ ရဟန္တာတို့ သော်မှ မလွန်ဆန်နိုင်သော စုတိကမ္မဇရုပ်ချုပ်ငြိမ်း၍ တစ်
ဘဝတစ်ခန္ဓာ ရုပ်သိမ်းတော်မူကာ ပျံလွန်တော် မူလေသည် ။

ယင်းသို့ ပျံလွန်တော်မူ၍ မကြာမီ ထိုကျောင်းလည်း မီးလောင်ပျက်စီးသွား၏။ ထိုကျောင်းအနီး၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူလေ့ရှိသော ဂူမူကား ယနေ့တိုင် ရှိနေသေး၏။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဆရာဝန်ကြီးမစ္စတာမာဖီသည် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကြီး၏ တရားတော်ကိုနာယူရ၍ နှစ်သက်သဘောကျ သည် ကတစ်ကြောင်း၊ မင်းတရားကြီး၏ ရာဇပရိယာယ်၌ လိမ်မာတော်မူသည် က တစ်ကြောင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ သက်ဝင်ကူးပြောင်း ကြည်ညို၍ ကျောင်းဒါယကာကြီးတစ်ဦး အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့လေသည် ။

ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် ကြွင်းကျန်ရစ်သော အရိုးတော်များကို ကောင်းမွန်စွာ ဌာပနာထည့်သွင်း၍ ဓမ္မိကချောင်၏ အရှေ့တာလေးရာကွာ မြေညီညွတ်ရာအရပ်၌ အရိုးအိုးစေတီတည်ထား ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။ ၎င်းစေတီသည် ယခုအခါ ကောင်းစွာ ရှိသေး၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပုံတူသစ်သား ရုပ်တုတော်ကိုလည်း ဓမ္မိကချောင်မှာ ပင် ဖူးတွေ့နိုင်လေသည် ။ မိလိုက်သူများက ထိုသစ်သားရုပ်တုတော်သည် "ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တူကြောင်းပြောဆိုကြကုန်၏။"